

**Kaart van het Ye, omtrent de stad Amsterdam, met eenige
geprojecteerde werken, ten noorden en oosten der gemelde
stad, zo om de steeds toeneemende ondiepte voor de
admiraliteits en Oost-Indische Compagnies boomen voor te
komen, als om in het algemeen het**

<https://hdl.handle.net/1874/274817>

a. By den Sandhoek, aan t West-einde der Stad, de diepte thans nader aan de Stad is, dan voor honderd jaaren.

b. Maaz voortby de Sandhoeks-boomen, & vervolgens Oostwaarts, tot voortby de groote Waal &c. is de diepte van de Stad thans verder af, dan voorheen.

f. Nogtans de diepte zelfs is NB. niet minder doorgaans tegenwoordig, dan voor honderd jaaren. Gelyk ook de ondiepten zelve buiten de goedingen thans niet drooger zyn — dan zy toen waren.

d. Echter is sedert dien tyd ook wat verloren in de breedte der diepte, of van t vaarwater der groote Schepen.

e. In den Bruik-sloot Ham, of vlakte tusschen den Nes & Volelyk, was by de peilingen van Vander Heyden doorgaans tusschen 5 en 6 voeten diepte.

Anno 1770. Is ingelykt het V. gepeild door den Directeur der Stads gebouwen Con. Prauwts. Dere bevond mede in den Bruik-sloot Ham doorgaans 5 voeten & weinige duimen. By de Bitters & Waals boomen vond by dicht aan de Stad, veel grootere diepte, dan Hts. Creutz, & meer overeenkomstig met van der Heyden: te droyt zyne peilingen beoosten de Volelyk meer overeenkwamen met die van Creutz. De gecopieerde kaart zyns peilingen is ons voorgefonden door laatstgemelden.

Door de Regering was ons ook te hand gesteld eene geteckende kaart, waaz op sommige peilingen stonden beoosten den spaarhoek. Dere heb ik op dere kaart niet gecopieerd; alroo door onse gedaane peilingen, tusschen t gezicht van Schellingwoude & t Gemeene-Landhuis, gebleken is, dat derelke niet naaukenig waren. By voorb. naby & beryden t hoofd stond geteckend 23 voet water, & wierd door ons bevonden 34 voet. De Heer Steenstra, by wien s Memorien derelke ons toegeronden wat, erkende ook, dat men aldaar de grootste naaukenigheid niet gebruikt had, maaz zulks uit eene oude kaart had overgenomen.

Ondertusschen verviel daar door een andersints mekelyk gewaaz van den Waterlandseken Dyk aan dien hoek.

Voorts vindt men op dere kaart verstoond de verscheiden ontwerpen, ter verbetering van de afwyking der diepte van de Stad: te wietten van wyken den Heer Lulofs, in t Rood.

Prauwts, in potlood.

— de Heeren Engelman, Brunnings & Bolstra — gedrukt.

— den Heer Steenstra, met zwarte stippen & geel.

Die Kuyk heeft voorheen ontworpen eene afgraving des spaarhoekts, circa 100 Roeden vez; & daar by uit den uitspreekenden hoek van Schellingwoude een lang hoofd, bykans gelyk aan dat van de Heer Engelman — een snid.

Als is getekenen door mylen Professor. Dyprissius

Halsbe Myrupse.

De gefchreevene cyfer letters, op deze kaart gefield ten Westen & Oosten van
de Volewyk, toonen de diepten aan, volgens de peilingen gedaan in 't ys,
Jan. 1776. door den Directeur der Stads-gebouwen Joh. Sam. Creutz, met
adiffentie van den Stads-Landmeter^{Jo.} Schilling, van vyftig tot vyftig Roe.
Oen Oost & West, & van vyfentwintig tot vyfentwintig Noord & Zuidwaarts.
Waar by is op te merken, dat

1. De cyfers beuiden voeten & duimen der diepte, te rekenen beneden
het Stads of Amsterdamsch peil; zynde ook de voetmaat Amsterdamsch,
dog de Roeden van afstand Rhyndlandfche.
2. Dat, volgens deze meetingen, dus op 't ys gedaan, & door my met alle
oplettendheid gelopieerd, als ook met andere kaarten & meetingen over,
eenstemmende, de fchaal van Rhyndlandfche Roeden op deze kaart
wat te groot, & dus abusif is.
3. De vyf of zes peilingen, die geteekend staan in de rooying van het hoofd by
Schellingwoude na het Lelwit-hoofd, alwaay vervolgend het hoofd A ge-
projecteerd is door de Heer Engelman, Bruining & Bolstra; zyn eenigen
tyd na de andere gedaan, a^o 1775.
4. Op sommige plaatsen ontbreekt een cyfer-getal; 't zy dat ten tyde der pei-
ling aldaar eenig vaartuig of ander beletfel de peiling verhindeerd hadde,
't zy de Heer Creutz derelve in het overbrengen niet zyn Bronillon over zyn
flagen hadde. Maar, dat beneden de Volewyk de cyfers niet nader tot
aan de Stad, of althant tot de paalen, worden vervolgd; is, om dat de
diepte zeer fpaedig opzoudt by de laag der grote fchepen, die met het
agtefte tegen de ondiepte aanliggen, dewelke van daar af tot de gor-
dingen toe zeer weinig water heeft, gelyk ook voort. laag alwaay ver-
der de peiling op bepaalde plaatsen verzuimd.
5. Ontrent 60 Roeden beneden den mond van den Brinkflocke-vaart staat
7 vaet, 3 d. 't geen waarfchynlyk weren moeft 27 vaet, 3 duim. Men vindt
anders wel meerdere ongeregelheden, dat by voorb. eene grootere diepte
tuffen ondiepere geteekend staat, & vermoeden zou geeven van fout in
de peiling of in 't copieren, gelyk hier & daar beoeften de Volewyk. Dog
zoodaanige ongelykheden ontftaan vaak door het ankeren, of het uit-
brengen van grote fchepen door de madden.
6. In 't Rapport der Heeren Engelman, Bruining & Bolstra, waar toe
deze kaart hoort, leeft men f. d. dat by de Nes eene diepte is van 81 Vaet.

Anno 1672. is het ys gepeild, van vyftig tot vyftig Rhyndl. Roeden, door D. N. van
der Heyden, & deze peilingen gebragt op eene fraaye gedrukte
kaart. De Heer Creutz had derelve op zyne bovengem. peil-kaart
gecopieerd; uit welke vergelyking ik gezien heb, dat